

zij ook graag gedichten. Met name ging het werk van Guido Gezelle meer voor haar betekenen. Ook het boek over 'De mensch en zijn godsdienst', dat zij eerder schreef, bevatte nogal wat hymnen.

Het laatste werk dat zij publiceerde, was een vertaling van een Italiaanse kunstgeschiedenis: 'Tot een beter begrip van de schilderkunst' door Lionello Venturi. Italië had zij in 1954 leren kennen bij een bezoek aan Florence, waarbij zij in het klooster van Santa Maria Riparatrice logeerde.

Toen zij boven de tachtig geworden was moest zij haar woning aan de Weimansweg 37 verlaten. Na een verblijf in het gezin van haar zoon – zij had twee kleinkinderen – vond zij nog enkele jaren verzorging in 'de Lichtenberg' te Amersfoort.

Op 6 maart 1972 is Annie Mankes-Zernike overleden. Zij is te Eerbeek naast haar man begraven. Schrijver dezes memoreerde o.a. hoe zij tot het laatst voor een moderne theologie op de bres had gestaan. Ook werd een fragment gelezen uit een eigen geschrift, waarin pennevruchten van haar door de loop der jaren verzameld waren. Maar niet alleen uit wat zij te boek stelde, blijkt haar zelfbewuste geest. Wie haar gekend hebben bewaren aan haar de herinnering aan een strijdbare vrouw, die de eerste is geweest van een stoet van honderden vrouwelijke predikanten die in deze eeuw in de dienst aan gemeenten zijn voorgegaan.

Boeken van A. Mankes-Zernike: Opvoedingsproblemen; Jan Mankes (met R. N. Roland Holst, Utrecht 1923); Rainer Maria Rilke, een benadering (Rotterdam 1925); De mensch en zijn godsdienst (Naarden z.j.); Reflexen (Rotterdam 1948); Een vrouw in het wondere ambt (Amsterdam 1956); Tot een beter begrip van de schilderkunst. Van Giotto tot Chagall. 1300-1950 (vertaling uit het Italiaans van L. Venturi, Den Haag 1962).

A. A. F. B. TORDOIR, 1879-1972

DOOR CH. A. COCHERET

De naam wijst op een Franse afkomst van het geslacht en al heeft 'Guus' Tordoir heel zijn lange leven in Rotterdam doorgebracht, zijn gemakkelijke welsprekendheid en zijn bruisende